

Η χρήση του Edmodo στο μάθημα της γλώσσας της Α΄ Γυμνασίου- μια περίπτωση διαδικτυακής ψηφιακής τάξης.

Ξυλά Ελένη

Καθηγήτρια Φιλολογίας, Γυμνάσιο Ν. Επιβατών
elenoragr@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μεγάλης έκτασης καταγιστικές αλλαγές που σημειώνονται σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα στο χώρο της εκπαίδευσης επιβάλλουν μια διαφορετική στάση, ένα ριζοσπαστικό μετασχηματισμό της διδακτικής πρακτικής και μεθοδολογίας. Η νέα πραγματικότητα οδηγεί προοδευτικά το εκπαιδευτικό μας σύστημα σε επαναπροσδιορισμό των εκπαιδευτικών αναγκών και στόχων. Ο ρόλος του σχολείου στα νέα δεδομένα της ψηφιακής εποχής είναι να ανταποκριθεί στις νέες εκπαιδευτικές προκλήσεις. Οι μαθητές/τριες του 21^{ου} αιώνα έχουν πρόσβαση σε πληθώρα πηγών για εξεύρεση πληροφοριών με τη χρήση των φορητών ηλεκτρονικών υπολογιστών, ipad, iphone μέσω wifi. Η συνθετικότητα της καθημερινότητας και των προβλημάτων της απαιτεί έναν πολίτη ενεργό. Απαιτεί μια κοινωνία των πολιτών και αυτή την κοινωνία δεν μπορεί να την επιδιώξει ο μελλοντικός πολίτης, αν δεν τη βιώσει στο σχολικό περιβάλλον. Έχει, επομένως, ιδιαίτερη βαρύτητα να αποτυπώνονται συνειδητά στους στόχους οι στάσεις, οι πεποιθήσεις και οι αξίες και σε ζητήματα πολιτειότητας (citizenship). Θα πρέπει, λοιπόν, να λάβουμε υπόψη μας ότι τα παιδιά ζουν σε έναν κόσμο περισσότερο ανοιχτό σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη εποχή. Κρίνεται, επομένως, απαραίτητη η καλλιέργεια της εξωστρέφειας (Κουτσογιάννης, 2012). Στα πλαίσια της καλλιέργειας της εξωστρέφειας κινείται και η διαδικτυακή εκπαιδευτική πλατφόρμα του edmodo, η οποία αρχικά χρησιμοποιήθηκε από τους καθηγητές της πληροφορικής, αλλά στη συνέχεια φάνηκε ότι μπορεί να αποτελέσει ένα χώρο δράσης και εργασίας και για τα γλωσσικά μαθήματα. Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να παρουσιαστούν σημεία της χρήσης της πλατφόρμας κατάλληλα για το μάθημα της γλώσσας και στιγμιότυπα της χρήσης.

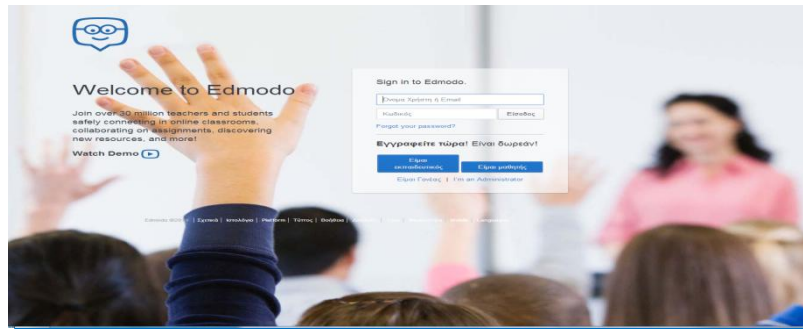
ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Διαδικτυακή εκπαιδευτική πλατφόρμα edmodo, φιλολογικά μαθήματα, γλώσσα Α΄ γυμνασίου.

I. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ EDMODO ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Edmodo δημιουργήθηκε από τον Nicolas Borg και τον Jeff O'Hara, τεχνολόγους εκπαιδευτικούς που εργάζονται σε ξεχωριστά σχολεία στην περιοχή του Σικάγου. Το 2010 ξεκίνησε έχοντας στις αποσκευές του: τη δημιουργία κοινοτήτων, μια ψηφιακή βιβλιοθήκη πολυμέσων, τους λογαριασμούς γονέα για την επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τους μαθητές. Την εξελληνισμένη του εκδοχή την οφείλουμε στο συνάδελφο Θεοδωρή Γούτα. Ο Γούτας (2012), καθηγητής της πληροφορικής, λοιπόν, υποστηρίζει ότι η πλατφόρμα του edmodo προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία, ο εκπαιδευτικός να συνδεθεί με τους μαθητές, να τους βοηθήσει να δημιουργήσουν, να τους εμπνεύσει, να τους κινητοποιήσει σε δράσεις. Μέσω του edmodo δίνεται η δυνατότητα να γεφυρωθεί ο σχολικός με τον εξωσχολικό χρόνο και χώρο. Εργασίες που ξεκινούν στο σχολείο μπορούν να συνεχίζονται στο σπίτι και το αντίθετο, ενώ παράλληλα δίνεται η δυνατότητα σε μαθητές και δασκάλους να επικοινωνούν μεταξύ τους σε εξωσχολικά πλαίσια για την πραγμάτωση των εκάστοτε εργασιών.

Υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή και από οποιοδήποτε μέρος, εύκολα, γρήγορα. Η πλατφόρμα ανανεώνεται συνεχώς και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους τους εκπαιδευτικούς οποιασδήποτε ειδικότητας. Η ίδια η πλατφόρμα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένα νέο κειμενικό είδος, μέσω αυτής καλλιεργείται η συνεργασία, η ομαδικότητα, προσφέρεται η δυνατότητα συμμετοχής και κινητοποίησης όλων των μαθητών/τριων ανεξάρτητα από το επίπεδο ψηφιακού τους γραμματισμού, προωθείται η ενεργητική μάθηση. Δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές και στις μαθήτριες να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους στην ομάδα και δίνεται, επίσης, η ευκαιρία στον εκπαιδευτικό να αυτενεργεί, να έρχεται πιο κοντά με τα παιδιά και να συνεργάζεται με συναδέλφους ίδιας ή διαφορετικής ειδικότητας.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ EDMODO

Εικόνα 1: Το αρχικό περιβάλλον του edmodo.

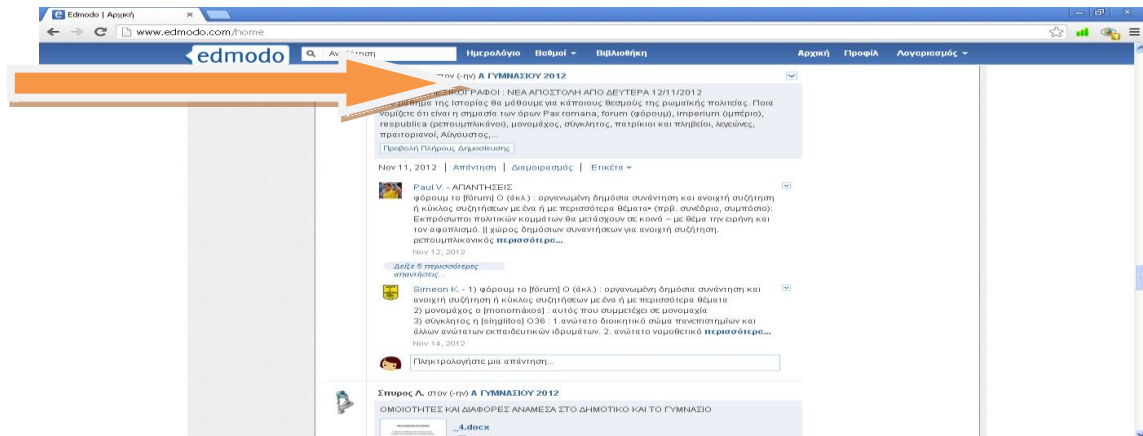
Το Edmodo χρησιμοποιεί ένα περιβάλλον σχεδιαστικά παρόμοιο με αυτό του Facebook, του google+, και παρέχει στους καθηγητές και τους μαθητές ένα ασφαλές περιβάλλον, για να συνδεθούν, να συνεργαστούν και να μοιραστούν το εκπαιδευτικό ή άλλο υλικό τους (π.χ. τραγούδια, βιντεάκια, γρίφους, σχολικά νέα). Ο συντονιστής εκπαιδευτικός δημιουργεί για το μάθημα του μια ψηφιακή τάξη στην οποία προσκαλεί τους μαθητές του αλλά και όποιον θεωρεί ότι μπορεί να συμβάλει στην εκπαιδευτική διαδικασία π.χ. τους γονείς ή άλλους εκπαιδευτικούς ή κριτικό φίλο. Μετά την αποδοχή της πρόσκλησης τα μέλη της τάξης, της ομάδας δημιουργούν λογαριασμό στο edmodo με δικό τους κωδικό, χωρίς να είναι απαραίτητο να δώσουν άλλα προσωπικά στοιχεία. Ο συντονιστής εκπαιδευτικός ελέγχει στο σύνολο την πρόσβαση και τα σχόλια των συμμετεχόντων. Αν προκύψει οποιοδήποτε πρόβλημα κακόβουλης χρήσης της πλατφόρμας, άκριτων ή υβριστικών σχολίων, μπορεί να απομακρύνει την «απειλή» είτε με απλή διαγραφή του σχολίου ή με διαγραφή του υπευθύνου. Μέσω του edmodo ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να ενημερώνει τους μαθητές/τριες που απουσιάζουν για το μάθημα της ημέρας, την ύλη, να δώσει αποστολές, να αναθέσει ομαδικές ή ατομικές εργασίες. Μπορεί επίσης να δημιουργήσει δημοσκοπήσεις και να θέσει θέματα για προβληματισμό και συζήτηση ο ίδιος ή οι μαθητές/τριες μεταξύ τους. Οι μαθητές/τριες μπορούν να καταθέσουν τις εργασίες τους και ο εκπαιδευτικός με τη σειρά του μπορεί να καταθέσει σχόλια και παρατηρήσεις με άνεση χρόνου και με πιο προσωπικές συμβουλές και κρίσεις για πιθανή βελτίωση. Μετά από κάθε σχολική χρονιά, το δίκτυο μπορεί να κλείσει, να κλειδώσει από το διαχειριστή και να δημιουργηθεί ένα νέο για το επόμενο μάθημα την επόμενη χρονιά.

Το edmodo μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο εργαστήριο πληροφορικής, στην τάξη με φορητό και βιντεοπροβολέα ή στη γωνιά του Η/Υ, ή από οπουδήποτε αλλού με tablets. Συνηθέστερες εφαρμογές είναι η/ο:

- δημιουργική υποστήριξη της μάθησης των μαθητών
- κατάθεση φύλλων εργασιών
- συλλογή εργασιών
- κατάθεση υλικού στη βιβλιοθήκη
- επίλυση αποριών σε εύλογο χρονικό διάστημα
- δημιουργική γραφή
- δημοσκόπηση
- σχολιασμός εργασιών, παρατηρήσεις και συμβουλές
- κατάθεση αρχείων βίντεο, ήχου
- συνεργασία στην επίλυση τεχνικών ή άλλων θεμάτων
- αλληλοϋποστήριξη και κάλυψη κενών
- δημοσίευση μηνυμάτων, διάλογος, επικοινωνία
- ενημέρωση για την ύλη και τα διαγωνίσματα

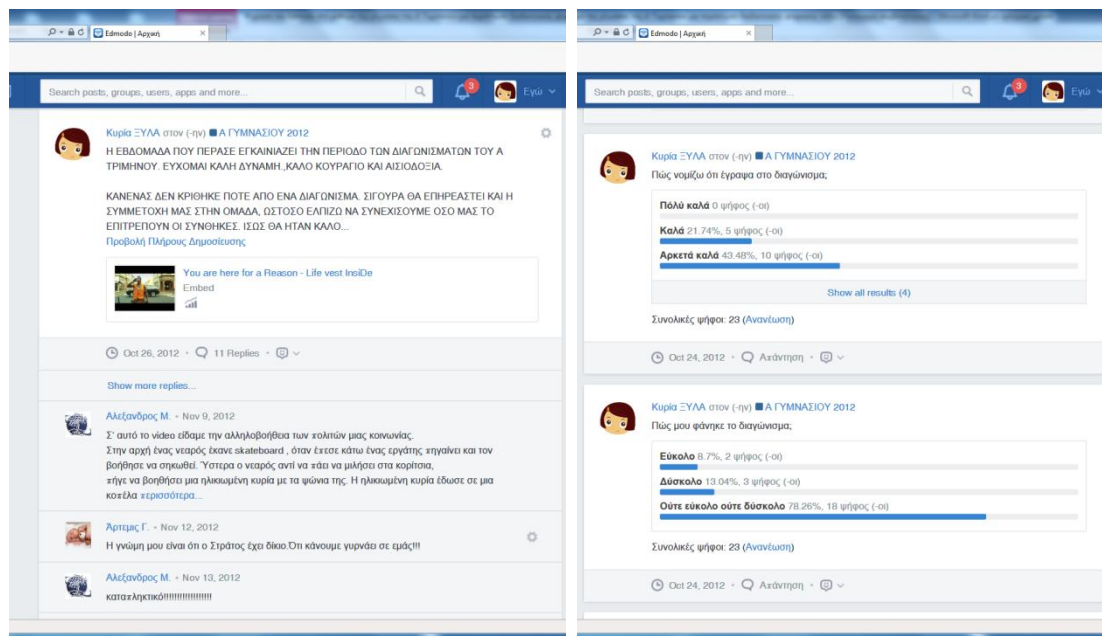
Η πιο σημαντική εφαρμογή που προκύπτει κατά τη χρήση του είναι ότι αποτελεί μια ημερολογιακού τύπου καταγραφή συμβάντων της τάξης. Αποτυπώνεται με φυσικό τρόπο η εικόνα μιας τάξης, το κλίμα, οι σχέσεις των παιδιών με το μάθημα, οι ανησυχίες, ακόμα και η σιγή και οι

παύσεις δηλώνουν εκπαιδευτικά γεγονότα που δεν τα καταγράφει καμιά μελέτη και καμιά έρευνα. Ο εκπαιδευτικός αναρτά το φύλλο εργασίας, όπως φαίνεται παρακάτω, οι ομάδες αναλαμβάνουν δράση να ψάξουν, να διερευνήσουν, να ανακαλύψουν τις απαντήσεις και να τις δημοσιεύσουν. Η δημοσίευση μπορεί να γίνει είτε απευθείας ως απάντηση στο περιβάλλον του edmodo είτε συνημμένα σε ΠΕΚ, πρόγραμμα παρουσίασης, αρχείο ήχου ή εικόνας. Ο μαθητής ή η ομάδα μπορεί να στείλει την απάντηση στο φύλλο εργασίας μόνο στον εκπαιδευτικό-διαχειριστή ή να αναρτήσει την εργασία σε κοινή θέα όλης της τάξης. Αυτό βρίσκεται στη διακριτική του/της ευχέρεια ή αποφασίζεται στην ολομέλεια μετά από συζήτηση.

Εικόνα 2: Διακρίνεται το φύλλο εργασίας και η ημερομηνία ανάρτησης

Το edmodo είναι ένα ζωντανό κομμάτι μιας σχολικής καθημερινότητας με τις αστείες και τις χαρούμενες στιγμές, αλλά και τις δύσκολες και απαιτητικές.

Εικόνα 3: Περίοδος διαγωνισμάτων Α' τριμήνου

ΣΚΟΠΟΣ

Η σχολική τάξη του κάθε εκπαιδευτικού μέσω του edmodo στα φιλολογικά μαθήματα καλό είναι να αντιμετωπίζεται ως μια κοινότητα γραμματισμού και αυτό που θα πρέπει να απασχολεί στην αρχή της κάθε χρονιάς τον/τους εκπαιδευτικό/ούς που θα διδάξουν είναι το είδος της εγγράμματης κοινότητας που θα ήθελαν να διαμορφώσουν σε συνεργασία με τους μαθητές τους (Κουτσογιάννης, 2012). Επιτυγχάνεται αλλαγή του ρόλου των μαθητών, οι οποίοι δεν παρακολουθούν απλώς το δάσκαλο, αλλά εμπλέκονται δημιουργικά στην παραγωγή της σχολικής γνώσης, αναπτύσσουν

γνωστικές και κοινωνικές δεξιότητες υψηλότερου επιπέδου, ενώ εξοικειώνονται ταυτόχρονα με πρακτικές του ψηφιακού γραμματισμού αξιοποιώντας λειτουργικά τα νέα μέσα (λειτουργικός ψηφιακός γραμματισμός / λειτουργικός νέος γραμματισμός). Στο πλαίσιο αυτό η τάξη μετατρέπεται σταδιακά σε κοινότητα δημιουργικής μάθησης. Μια τέτοιου είδους διδακτική λογική απαιτεί από τον δάσκαλο να διαβάσει «την ύλη» που έχει να διδάξει περισσότερο δημιουργικά και κάθετα και λιγότερο διεκπεραιωτικά – γραμμικά (Κουτσογιάννης, 2012). Η εκπαιδευτική πρόταση του κριτικού νέου γραμματισμού μέσω του edmodo δεν αρκείται στην αξίωση για απλή καλλιέργεια του λειτουργικού ψηφιακού γραμματισμού, αλλά επιχειρεί να προσθέσει την κριτική διάσταση στην προσέγγιση του νέου γραμματισμού. Στον πυρήνα των σκέψεων αυτών υπάρχει η λογική της αμφισβήτησης και απομυθοποίησης των υπολογιστών ως ουδέτερων τεχνολογικών μέσων πρακτικής γραμματισμού και η προσπάθεια συνειδητής σύνδεσής τους με τη συγκεκριμένη οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα που τους δημιουργεί (Κουτσογιάννης, 2012).

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Με το edmodo οι μαθητές/τριες επικοινωνούν καθημερινά με τον εκπαιδευτικό και μεταξύ τους. Η Πλατσίδου (2010) υποστηρίζει ότι, επειδή η επικοινωνία με τον εκπαιδευτικό είναι συνεχής, προσωπική, έγκαιρη, με αναλυτική ανατροφοδότηση, ενδέχεται σοβαρά να συμβάλλει αυτή η επαφή στη βελτίωση των επιδόσεων των παιδιών. Καθώς μάλιστα λαμβάνουν από τον/την εκπαιδευτικό τους πληροφόρηση για τυχόν λάθη, παραλείψεις και σχεδόν καθημερινή ανατροφοδότηση επιτυγχάνεται καταλληλότερη επιλογή των στρατηγικών που απαιτούνται (Πλατσίδου, 2010). Κατά τα πρότυπα λειτουργίας των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, το edmodo δίνει τη δυνατότητα επίσης διασύνδεσης μεταξύ εκπαιδευτικών από όλον τον κόσμο, αλλά και της συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικές κοινότητες με συναφή αντικείμενα. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι εκπαιδευτικοί και μαθητές συμμετέχοντας σε διεθνή δίκτυα αποκομίζουν εμπειρία, γνώσεις και διαπιστώνουν την πολυπολιτισμική διάσταση των δράσεων. *Αποτυπώνονται συνειδητά στους στόχους οι στάσεις, οι πεποιθήσεις και οι αξίες και σε ζητήματα πολιτεότητας (citizenship). Θα πρέπει λοιπόν να λάβουμε υπόψη μας ότι τα παιδιά ζουν σε έναν κόσμο περισσότερο ανοιχτό σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη εποχή.* (Κουτσογιάννης, 2012).

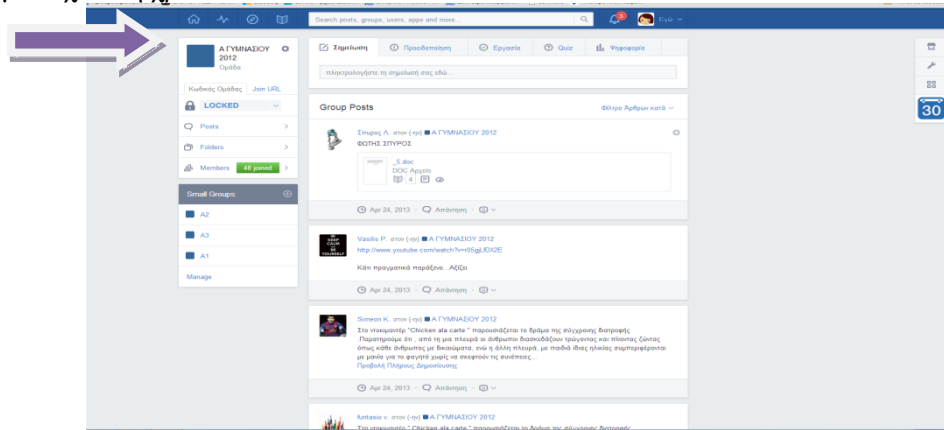
Το edmodo εξασφαλίζει, όπως προαναφέρθηκε, την οργάνωση και το διαμοιρασμό διαφορετικών μορφών ψηφιακού περιεχομένου και βοηθά στην οργάνωση των εργασιών, δραστηριοτήτων, ιδεών των μελών της κοινότητας. Οι Σεραφείμ & Φεσάκης (2010) επίσης υποστηρίζουν ότι αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η ενίσχυση του ηλεκτρονικού και οπτικού γραμματισμού και της ορθής χρήσης των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης μέσω ενός περιβάλλοντος το οποίο προάγει και ενισχύει θετικές συμπεριφορές. Τέλος, επιτρέπει την αντιστροφή των ρόλων: οι μαθητές/τριες γίνονται πομποί νέων πληροφοριών καθιστώντας διαδραστική τη διαδικασία μάθησης η οποία έρχεται να αμφισβητήσει τα παραδοσιακά πρότυπα διδασκαλίας.

II. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ EDMODO ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 2012.

Τα παιδιά στην αρχή της χρονιάς ενημερώνονται από τη διδάσκουσα για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα προσέγγισης του γλωσσικού μαθήματος με τη χρήση των νέων τεχνολογιών, του διαδικτύου, εργαλείων του web2 και του edmodo. Εξηγείται στην ολομέλεια τι θα επακολουθήσει, αναφέρονται σύντομα ο στόχος και το σκεπτικό της «διαμόρφωσης ομάδας». Βέβαια, όταν αναφέρουμε τον όρο ομάδα δεν εννοούμε μόνο 3-4 μέλη από το ίδιο τμήμα, αλλά και παιδιά διαφορετικών τμημάτων. Καθίσταται σαφές ότι στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που θα προάγει τη μάθηση, ένα διαφορετικό τρόπο προσέγγισης του γλωσσικού μαθήματος. Είναι σημαντικό σε κάθε φάση να υπάρχει η ενημέρωση για τη δομή που θα ακολουθηθεί, για να δημιουργείται η δυνατότητα πρόβλεψης για το τι θα συντελεστεί στο προσεχές διάστημα, γεγονός που εμπεδώνει το αίσθημα ασφάλειας και προσδοκίας.

Στο περιβάλλον κοινωνικής δικτύωσης Edmodo δημιουργείται μια ομάδα Α ΤΑΞΗ 2012 στην οποία επιχειρείται η επικείμενη παρέμβαση. Το περιβάλλον είναι προσιτό, εύχρηστο. Τα παιδιά ενημερώθηκαν για το λόγο ύπαρξης της συγκεκριμένης δράσης και έκαναν προαιρετικά μια διερεύνηση στο σπίτι. Άλλα ατομικά και άλλα σε ομάδες δήλωσαν την επιθυμία να συμμετέχουν στο διαμοιρασμό της επικοινωνίας, της μάθησης λειτουργώντας σε δυο επίπεδα και της πραγματικής και της εικονικής τάξης. Αξιοποιώντας την εξοικειώσή τους από τα άλλα περιβάλλοντα κοινωνικής δικτύωσης μετέφεραν τις γνώσεις τους σε θέματα εκπαιδευτικά, πολιτισμικά, σχολικά και όχι μόνο.

Σύνολο συμμετεχόντων: μαθητές/τριες 48, 1 κριτικός φίλος (συνάδελφος), 8 γονείς. Το όλο εγχείρημα διήρκεσε μια σχολική χρονιά.

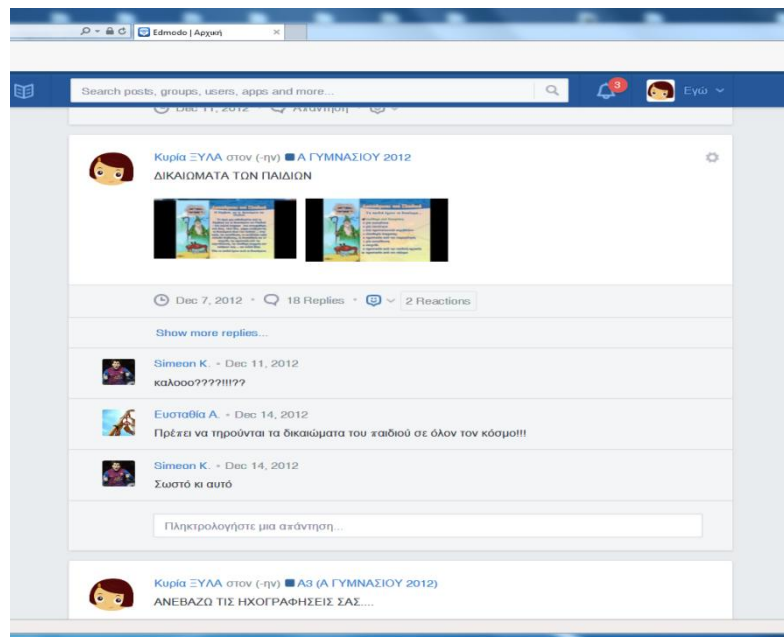
Εικόνα 4: Αριστερά διακρίνεται ο αριθμός των παιδιών και τα τμήματα

Αρχική πρόθεσή μου ήταν κάθε τμήμα να έχει το δικό του χώρο στο edmodo. Στη συνέχεια μετά από την επαφή μου με τα παιδιά και τη μεγάλη προθυμία να συμμετέχουν, αποφασίσαμε όλα τα τμήματα (3) της Α τάξης να μοιράζονται τον ίδιο χώρο. Οι λόγοι είναι οι εξής: παιδιά που από το δημοτικό ήταν μαζί, βρέθηκαν σε διαφορετικά τμήματα και η ιδέα ότι θα μπορούσαν να συνυπάρχουν σε ομάδες έστω και διαδικτυακά μετρίασε την αρχική τους απογοήτευση. Γενικά, αποσοβήθηκε ένα κλίμα έντασης που συνηθίζεται τις πρώτες μέρες στο σχολείο. Οι συμμετέχοντες από διαφορετικά τμήματα συνειδητοποιούν προοδευτικά ότι ανήκουν σε μια κοινωνική ομάδα με κοινά χαρακτηριστικά, ενδιαφέροντα, προσδοκίες.

Στη συνέχεια και καθώς περνούσε ο χρόνος αποφάσισαν τα παιδιά ότι ήρθε η στιγμή το καθένα τμήμα Α1, Α2, Α3 να έχει το δικό του χώρο. Αξίζει να αναφερθεί ότι στη διάρκεια της χρονιάς έφυγαν από το σχολείο 3 παιδιά τα οποία ζήτησαν να μη διαγραφούν από την ομάδα, αλλά να παρακολουθούν έστω και από μακριά τα τεκταινόμενα. Η επιθυμία τους έγινε σεβαστή από την ολομέλεια και παρέμειναν ως φίλοι.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στη διάρκεια εφαρμογής του edmodo αναρτήθηκαν πάνω από 10 φύλλα εργασίας, 60 αρχεία εικόνας, 40 αρχεία ήχου. Συνεργάστηκαν αρμονικά 48 παιδιά, κατέθεσαν εργασίες, σκέψεις και προβληματισμούς. Αναμφισβήτητα διευρύνεται το περιεχόμενο του παραδοσιακού σχολικού γραμματισμού και συνδέεται με κοινωνικούς πολυγραμματισμούς, όπως η δημιουργική και κριτική σκέψη, η ικανότητα επικοινωνίας και συνεργασίας (Κουτσογιάννης, 2007). Μέσω του edmodo τα παιδιά ασκούνται στο να γράφουν περισσότερο καθημερινά κείμενα, όπου λαμβάνουν υπόψη τους το συγκεκριμένο της επικοινωνίας, ενώ παράλληλα δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα όχι στο τελικό γραπτό προϊόν, όπως γινόταν παραδοσιακά στην έκθεση στο μάθημα της γλώσσας, αλλά στη διαδικασία παραγωγής του. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μετακινηθεί η εστίαση στο είδος του σχολικού γραμματισμού που καλλιεργείται: από επίσημες σχολικού τύπου φόρμες σε πιο οικείες μορφές καθημερινής επικοινωνίας (Κουτσογιάννης, Παυλίδου & Χαλυσιάνη, 2011). Τέλος, επαναστατική είναι η αλλαγή και στο χώρο των διδακτικών πρακτικών: τα παιδιά «γεμίζουν» πια το σχολικό χώρο και χρόνο (Bernstein, 1989), η τάξη μετατρέπεται σε χώρο κίνησης, συνεργασίας, ανταλλαγής απόψεων και προβληματισμού, ο δε δάσκαλος εργάζεται στο παρασκήνιο. Πρόκειται για μια καθαρή στροφή προς «αόρατες» μορφές παιδαγωγικής πρακτικής (Bernstein, 1989: 122-155).

Εικόνα 5: Εργασία για τα δικαιώματα των παιδιών και σχόλια

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η γενικότερη πρόταση είναι, πριν ξεκινήσει ο εκπαιδευτικός την εφαρμογή του edmodo να περιγράψει αναλυτικά στους μαθητές και τους γονείς το εγχείρημα, τους στόχους, τα οφέλη. Οι εκπαιδευτικοί από την πείρα τους γνωρίζουν ότι η μάθηση δεν προκύπτει, επειδή τα παιδιά θα χρησιμοποιήσουν σε μικρό ή μεγαλύτερο βαθμό τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Γλέζου & Γρηγοριάδου, 2010). Ο ρόλος των εκπαιδευτικών γίνεται περισσότερο απαιτητικός στο νέο παιδαγωγικό και επικοινωνιακό τοπίο, αφού η μάθηση στηρίζεται στην κατάλληλη υποστήριξη των διδασκόντων και στην προσωπική εμπλοκή τους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η αντιμετώπιση όλων αυτών των νέων δεδομένων που προαναφέρθηκαν δημιουργεί συχνά αμηχανία σε εκπαιδευτικούς που προσεγγίζουν αποσπασματικά το ζήτημα της αξιοποίησης των ΤΠΕ στα γλωσσικά μαθήματα. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο εργασιακό άγχος. Επιπρόσθετα οι επιστημονικές εξελίξεις, οι κοινωνικές και εκπαιδευτικές αλλαγές, καθώς και η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών κάνουν τους εκπαιδευτικούς να αισθάνονται απροετοίμαστοι να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις και στις υποχρεώσεις του σύγχρονου σχολείου (Alder, 2005). Η αφομοίωση της νέας γνώσης δημιουργεί άγχος στους εκπαιδευτικούς, αφού καλούνται να εφαρμόσουν τις αλληπάλληλες αλλαγές στα αναλυτικά προγράμματα, να υπηρετήσουν τα σχολικά βιβλία, τις εξετάσεις, τη διδακτική μεθοδολογία, τη χρήση της τεχνολογίας στη διδασκαλία, τα καινοτόμα εκπαιδευτικά προγράμματα και πολλά άλλα.

Στα μειονεκτήματα της χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης γενικά μπορεί να αναφερθεί η αδυναμία πρόσβασης στο διαδίκτυο από το σπίτι ενός πολύ μικρού ποσοστού παιδιών, ο χαμηλός ψηφιακός γραμματισμός. Ωστόσο το σχολείο με τις υποδομές που διαθέτει δίνει λύσεις στο θέμα της πρόσβασης και του ψηφιακού γραμματισμού. Επίσης, οι ΤΠΕ δεν αποτελούν ουδέτερα μέσα πρακτικής γραμματισμού, είναι μέσα πρακτικής γραμματισμού με ιδιαιτερότητες και αυτό θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη τόσο κατά την παραγωγή λόγου, όσο και κατά την ανάλυση της περιστασης επικοινωνίας. Συμπερασματικά, μπορούν να αξιοποιηθούν οι ΤΠΕ ως παιδαγωγικά περιβάλλοντα και επηρεάσουν το είδος των εγγράμματων ταυτοτήτων που ενεργοποιούν (Κουτσογιάννης & Αλεξίου, 2012).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Alder, B. (2005). *Κίνητρα Συναισθήματα και Στρες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Bernstein, B. (1989). *Παιδαγωγικοί Κώδικες και κοινωνικός έλεγχος*. (μετ. Ιωσήφ Σολομών). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Γλέζου, Κ. & Γρηγοριάδου, Μ. (2010). Ελληνικά Διαδικτυακά Εκπαιδευτικά Κοινωνικά Δίκτυα. Στο Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης, Μ. Δοδοντσή (Επιμ.) *Πρακτικά 2^ο Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας με θέμα «Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση»*, Βέροια-Νάουσα, 1665-1677. Ιστολόγιο edmodo. New Release: Join Group URL, More Quiz Enhancements and Greek Language. Διαθέσιμο στο: <http://blog.edmodo.com/2011/11/03/new-release-join-group-url-more-quiz-enhancements-and-greek-language/> [Ανακτήθηκε 13 Ιανουαρίου 2014].
- Γλέζου, Κ. & Γρηγοριάδου, Μ. (2010) Ελληνικά Διαδικτυακά Εκπαιδευτικά Κοινωνικά Δίκτυα. Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης, Μ. Δοδοντσή (επιμ.) Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας με θέμα “Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση”, Βέροια-Νάουσα, σσ. 1665-1677.
- Ιστολόγιο “Πληροφορική Γυμνασίου”. Διαγωνίσματα στο edmodo: οι γνώμες μαθητών. Διαθέσιμο στο <http://blogs.sch.gr/goutas/2011/12/19/edmodo/> . [Ανακτήθηκε 13 Ιανουαρίου 2014]. (Θεόδωρος Γούτας, CIS, 2012)
- Κουτσογιάννης, Δ. 2007. Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html [Ανακτήθηκε 13 Ιανουαρίου 2014].
- Κουτσογιάννης, Δ., Παυλίδου, Μ., Χαλισιάνη, Ι., 2011. Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες.
- Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες.
- Κουτσογιάννης, Δ., Αλεξίου, Μ. 2012. Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
- Κουτσογιάννης, Δ. υπό δημοσίευση. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ.
- Πλατσίδου, Μ. (2010). Η εφαρμογή της επανατροφοδότησης στη διδασκαλία.[pdf] Διαθέσιμο στο: <http://www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos16/100-113.pdf> [Ανακτήθηκε 13 Ιανουαρίου 2014].
- Σεραφείμ, Κ. & Φεσάκης, Γ. (2010). Ψηφιακή αφήγηση: Επισκόπηση λογισμικών. Στο Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης, Μ. Δοδοντσή (επιμ.) Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας με θέμα “Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση”, Βέροια-Νάουσα, 1558-1569.

